

АВТОРСЬКІ КОМПЛЕКСИ ЛФК

КОМПЛЕКС ВПРАВ

«КУРЧАТКО – ХУДОЖНИК»

*У маленького курчатка
Коло кладки біла хатка.*

*І як сонечко зайшло,
Спати в ліжечко лягло.*

*Люлі-люлі спить курчатко,
Сонце встало – йде на кладку.*

Впр.1. – «Повороти в сторони».

В. п. – лежачи на спині, в «позі ембріона».

1 – поворот вліво; 2 – в. п.; 3 – поворот вправо; 4 – в. п..

*Диво пензлика взяло,
Малювати почало.*

Впр.2. – «Піднімання рук перед собою».

В. п. – лежачи на спині, в «позі ембріона».

1 – підняти руки вгору, зігнути кисть (імітація загрибання); 2 – в. п.;

Ось від хатки до дороги

Стежка стелиться під ноги.

Впр.3. – «Вирівнювання ніг».

В. п. – лежачи на спині, в «позі ембріона».

1 – вирівняти ноги, носки на себе; 2 – в. п.;

Із розчинених воріт

Вируша курчатко в світ.

Впр.4. – «Почергове піднімання ніг».

В. п. – лежачи на спині, руки поряд з шиєю, ноги рівні.

1 – підняти ліву ногу; 2 – в. п. 3 – підняти праву ногу; 4 – в. п..

(повторити 3 – 4 рази)

*Йде, а сонечко згори
Заглядає у двори.*

Впр.5. – «Піднімання голови».

В. п. – лежачи на спині, ноги прямі, руки поряд з тулубом.

1 – підняти голову; 2 – в. п.. (повторити 4 рази).

Розсипає по лужку

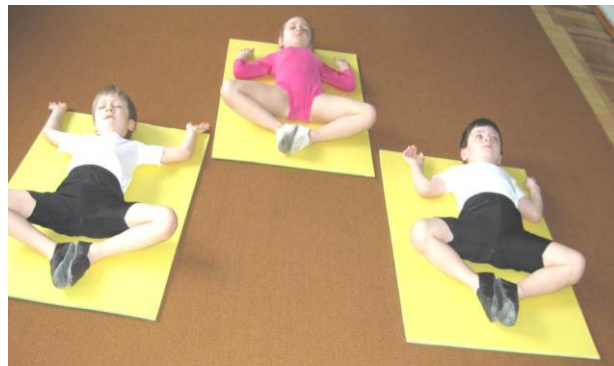
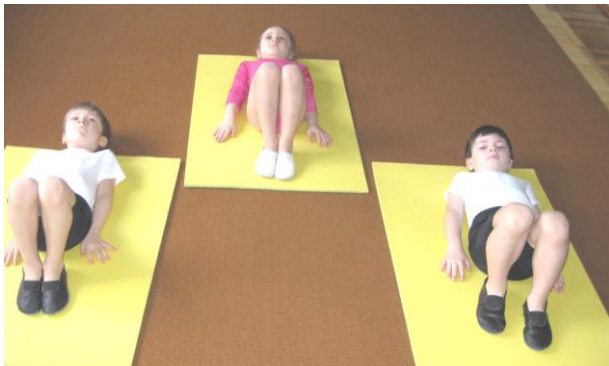
Квіти в жовтому пилку.

Впр.6. – «Квітка».

В. п. – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, руки поряд з тулубом.

1 – руки, зігнуті в ліктях вгору, ноги, зігнуті в колінах в сторони;

2 – в. п.. (повторити 4 рази).

От якби, зітха курчатко,

Колір цей мені у хатку.

Впр. 7. – «Голосове дихання».

В. п. – лежачи на спині, ноги рівні, руки поряд з тулубом.

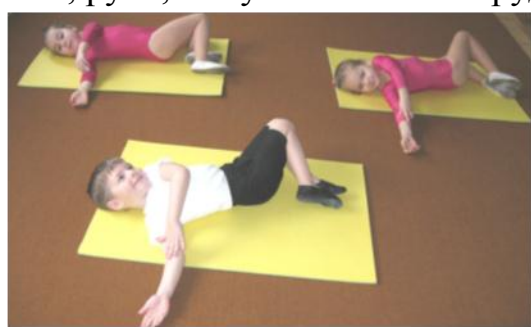
1 – зробити глибокий вдих через ніс, затримати (2 -3сек); 2 – широко розкривши рота, видихнути повітря зі звуком: «ха» в. п.. (повторити один раз).

А стежиночка в'юнка,

Далі-далі утіка.

Впр. 8. – «Повороти».

В. п. – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, руки, зігнуті в ліктях на грудях.

1 – ноги праворуч, руки - ліворуч; 2 – в. п.. (повторити 3рази). Те ж ліворуч.

Між травицею-травою,

Між зеленою густою.

Впр.9. – «Відведення рук назад».

В. п. – лежачи на животі, ноги прямі, руки поряд з тулубом. 1 – зігнути ноги в колінах, руки відвести назад; 2 – в. п.. (повторити 4 рази).

Тут стежиночка мала

До струмочка довела.

Впр.10. – «Плавальні рухи руками».

В. п. – лежачи на животі, руки під підборіддям, ноги прямі.

1 – підняти передпліччя, піднімаючи тільки верхню частину тулуба, **!!! не даючи навантаження на поперековий відділ хребта в дуже повільному темпі, не різко!!!**, руками зробити плавальний рух; 2 – в. п.. (4 – рази)

А в струмочку небо синє

В кожній світиться краплині.

Впр.11. – «Гірка».

В. п. – стоячи на «четвереньках», кисті рук дивляться вперед, голову вниз схилити.

1 – зігнути руки в ліктях, опуститись, голову вперед; 2 – в. п. (повторити 6 раз)

Ось нареши і лісок,

І зозулі голосок.

Впр.12. – «Почергове піднімання ніг».

В. п. – стоячи на «четвереньках», голова вгору, спина трішки опущена вниз.

1 – відвести ногу назад, голову вгору; 2 – в. п..(повторити 3 – 4 рази)

На галяві на осоні

Снілі ягоди червоні.

Впр.13. – «Піднімання тулуба».

В. п. – лежачи на животі, руки під підборіддям, ноги прямі.

1 – підняти передпліччя, піднімаючи тільки верхню частину тулуба, **!!! не даючи навантаження на поперековий відділ хребта в дуже повільному темпі, не різко!!!**; 2 – в. п.. (4 – рази)

*Далі пагорбок, пеньок,
Під пеньком товстий грибок,
У коричневій шапчині
Став на варті при стежині.*

Впр.14. – «Прогинання тулуба».

В. п. – сидючи на ногах; руки поряд з тулубом.

1 – руки вгору через сторони; 2 – в. п.. (4 – рази)

*От якби, зітха курчатко,
Колір цей мені у хатку.*

Впр.15. – «Голосове дихання».

В. п. – сидючи по-турецькі, руки на колінах.

1 – зробити глибокий вдих через ніс, затримати (2 -3сек); 2 – широко розкривши рота, видихнути повітря зі звуком –ха- в. п.. (повторити один раз).

*Так ішло воно, дивилось,
Доки добре натомилось,
Через поле, через сад,
Повернулося назад.*

Впр. 16. – «Повороти тулуба».

В. п. – сидючи «по турецькі», руки на коліна.

1 – поворот праворуч; 2 – в. п.; (3 – 4 рази) те ж ліворуч

*Ближче, ближче підійшло,
Диво пензлика взяло,
В чисті барви умочало,
Хатку всю розмалювало.*

Впр. 17. – «Почергове піднімання рук».

В. п. – вузька доріжка, руки до плечей.

1 – підняти праву руку вгору; 2 – в. п.; (3 – 4 рази) те ж лівою

Подивилося курчатко,

Вийшло, глянь, оце так хатка.

Засміялося: чудово!

Вже не біла – кольорова.

Впр. 18. – «Розведення рук в сторони».

В. п. – ноги – вузька доріжка, руки опущені.

1 – розвести руки в сторони; 2 – в. п.; (3 – рази)

Кольорове все навколо,

Нам дарує світ чудовий!

КОМПЛЕКС ВПРАВ «ЗНАЙОМТЕСЯ – ЦЕ Я»

В дитсадку ростуть малята,

І дівчатка і хлоп'ята,

Всі ми тут одна сім'я,

Граєм і вчимося щодня.

Ми розумні і кмітливі,

Спритні, вправні, жартівливі,

І веселі, і привітні –

Отакі ростуть в нас діти!

Познайомтеся – це Я,

Є у мене голова.

Впр. 1. – «Повороти голови в сторони».

В. п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом, ноги прямі.

1 – поворот голови праворуч; 2 – в. п.; 3 – поворот голови ліворуч; 4 – в. п..
(повторити 3 – 4 рази)

Ручки рівні, пальці вправні,

Ми, малята дуже гарні.

Впр. 2. – «Піднімання рук вгору».

В. п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом, ноги прямі.

1 – підняти руки перед собою, потягнутися вгору; 2 – в. п..
(повторити 3 – 4 рази)

Два міцні коліна маємо,

Зараз їх ми нахиляємо.

Впр. 3. – «Повороти ніг, зігнутих в колінах в сторони».

В. п. – лежачи на спині, руки на груди, ноги, зігнуті в колінах.

1 – зігнути коліна праворуч; 2 – в. п..

Те ж ліворуч

(повторити 3 – 4 рази)

А животик, наче м'ячик,

Котиться на бік, не скаче!

Впр. 4. – «Повороти на бік».

В. п. – лежачи на спині в позі «ембріона».

1 – перевернутися на правий бік; 2 – в. п..

(повторити 3 – 4 рази)

Тулуб в нас гнучкий і вмілий,

Прогинатися він вміє.

Впр. 5. – «Піднімання тулуба на передпліччя».

В. п. – лежачи на животі, руки під підборіддям, ноги прямі.

1 – піднятися на передпліччя, піднімаючи тільки верхню частину тулуба, **!!! не даючи навантаження на поперековий відділ хребта в дуже повільному темпі, не різко!!!**

(повторити 3 – 4 рази)

Ой пограємось трішки,

Загинати будем ніжки.

Впр. 6. – «Згинання ніг в колінах».

В. п. – лежачи на животі, руки під підборіддям, ноги прямі.

1 – зігнути ноги в колінах, ступні вниз, руки в сторони. 2 – в. п..

(повторити 3 – 4 рази)

Вигинаєм спинку вправо,

Щоб була рівненька й гарна.

Впр. 7. – «Вигинання спинки».

В. п. – стоячи на «четвереньках», голова вгору, спина трішки опущена вниз.

1 – вигнути спину дугою, голову донизу; 2 – в. п..

(повторити 3 – 4 рази)

Щоб ходити швидко пішки,

Є у діток сильні ніжки.

Впр. 8. – «Почергове піднімання ніг».

В. п. – стоячи на «четвереньках», голова вгору, спина трішки опущена вниз.

1 – відвести ногу назад, голову вгору; 2 – в. п..

(повторити 3 – 4 рази)

А плечі вміють підніматися,

Згинатися і розгинатися.

Впр. 9. – «Зведення лопаток».

В. п. – сидючи на ногах; руки на пояс.

1 – лікті вперед; 2 – в. п.; 3 – звести лопатки; 4 – в. п..

(повторити 3 – 4 рази)

Потягнемо обидві руки,

Й покажемо умілі боки.

Впр. 10. – «Дихальна гімнастика».

В. п. – сидючи «по турецькій», руки в замок на рівні діафрагми.

1 - дихнути носом, затримати дихання; 2 – в. п..

(повторити 3 – 4 рази)

Впр. 11. – «Нахили тулуба в сторони».

В. п. – сидючи на ногах; руки, зігнуті в ліктях на рівні грудей, долоньки «дивляться» вперед.

1 – нахил праворуч, рука вгору; 2 – в. п..

Те ж ліворуч

(повторити 3 – 4 рази)

Оченьта сірі й сині,

Зір дають малій дитині,

А коли хочемо спати,

Очі будем закривати.

Впр. 12. – «Гімнастика для очей».

В. п. – сидючи «по турецькій», руки на коліна.

1 – подивитися праворуч, не повертаючи голови; 2 – подивитися ліворуч; 1 – закрити очі; 2 – в. п..

(повторити 3 – 4 рази)

Щоб вдихати носик маємо,

Знайте: ротом видихаємо.

Впр. 13. – «Дихальна гімнастика».

В. п. – сидючи «по турецькій», руки в замок на рівні діафрагми.

1 - дихнути носом, затримати дихання; 2 – в. п..

(повторити 3 – 4 рази)

Ось такі ми гарні, спритні,

І кмітливі, і привітні.

Про здоров'я дбаємо,

Його і вам бажаємо.

Впр. 14. – «Піднімання рук вгору».

В. п. – ноги – вузька доріжка; руки опущені.

1 – підняти руки вгору; 2 – в. п..

(повторити 3 – 4 рази)

КОМПЛЕКС ВПРАВ

«НА БАБУСИНОМУ ПОДВІР'І»

Цікавий світ навколо, друзі,

Є і у місті, і у лузі,

Є і у лісі й у селі,

І у повітрі, й у воді.

А вас запрошу залюбки

У двір бабусі, малюки.

*Кого зустрінемо розкажемо,
І з задоволенням покажемо.
У садочку, біля квочки,
Бігали малі клубочки.
Лапками гребли пісок,
І лягали на бочок.*

Впр.1. – «Повороти в сторони».

В. п. – лежачи на спині, в «позі ембріона».

1 – піднімання рук в сторони, ноги вгору; 2 – в. п.; (повторити 6 раз).

*Курка діточок хвалила,
Лапками гребти учила.*

Впр.2. – «Піднімання рук перед собою».

В. п. – лежачи на спині, в «позі ембріона».

1 – підняти руки вгору, зігнути кисть (імітація загрибання); 2 – в. п.;

*Півник-тато, гострі шпори,
Вартував курчат навколо.
Крила вгору піднімав,
Та «Ку-ку-рі-ку!» - кричав,
Добре курчатам гуляти,
Із таким сміливим татом.*

Впр.3. – «Піднімання рук в сторони».

В. п. – лежачи на спині, ноги прямі, руки поряд з тулубом.

1 – підняти руку вгору; 2 – в. п..

*Козенята в ігри грали,
І на півня не зважали,
Тренували свої ріжки,
На травиці край доріжки.*

Впр. 4. – «Піднімання голови».

В. п. – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, руки імітують ріжки на голові. 1 – підняти голову; 2 – в. п.. (повторити 6 раз).

*А коза-дереза, очками луп-луп,
Ніжками туп-туп! Стриб!*

Впр. 5. – «Піднімання ніг».

В. п. – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, руки імітують ріжки на голові.

1 – 3 – піднімаємо ноги на 10 – 15 см вище підлоги; 4 – вирівнюємо ноги і ставимо зі стрибком в в. п.. (повторити 6 раз).

*Купались в калюжці свинки,
Мили рильця, гріли спинки.*

Впр. 6. – «Праворуч - ліворуч».

В. п. – стоячи на «четвереньках» з упором на лікті.

1 – сідниці ліворуч; 2 – в. п.. те ж праворуч (повторити 4 - 6 раз).

*По доріжці до ставка,
Качечка діток вела,
В перевалочку брела,
Діток з собою звала.*

Впр. 7. – «Ходьба вперед-назад».

В. п. – стоячи на «четвереньках».

1 – 4 – ходьба вперед; 2 – в. п. (повторити 4 - 6 раз).

У ставочку, край доріжки,

Каченята мили ніжки.

Впр. 8. – «Піднімання ніг, зігнутих у колінах».

В. п. – лежачи на животі, ноги прямі, руки під підборіддям.

1 – зігнути ноги, руки назад; 2 – в. п. (повторити 4 - 6 раз).

Гуси плавали, пірнали,

Гусенят своїх навчали.

Впр. 9. – «Піднімання тулуба».

В. п. – лежачи на животі, руки під підборіддям, ноги прямі.

1 – піднятися на передпліччя, піднімаючи тільки верхню частину тулуба, руки розвести в сторони **!!! не даючи навантаження на поперековий відділ хребта в дуже повільному темпі, не різко!!!** 2 – в. п.

(повторити 3 – 4 рази)

В холодочку на горбочку,

Лежав котик у садочку.

Впр.10. – «Вправа «Гірка»».

В. п. – стоячи на «четвереньках», кисті рук дивляться вперед, голову вниз схилити.

1 – зігнути руки в ліктях, опуститись, голову вперед; 2 – в. п. (повторити 6 раз)

Корівки паслись на лузі,

Ї співали пісеньку: «Му-му!»

Впр.11. – «Віджимання».

В. п. – стоячи на «четвереньках», кисті рук дивляться вперед, голову вниз схилити.

1 – зігнути руки в ліктях, опуститись, голову вперед; 2 – в. п. (повторити 6 раз)

Тут в загоні ходить кінь,

Возить малих діток він.

Впр.12. – «Почергове піднімання ніг».

В. п. – стоячи на «четвереньках», кисті рук дивляться вперед, голову вниз схилити.

1 – зігнути руки в ліктях, опуститись, голову вперед; 2 – в. п. (повторити 6 раз)

Ходить поважно індик,

Він лякати усіх звик.

Впр.13. – «Почергове піднімання ніг».

В. п. – стоячи на «четвереньках», кисті рук дивляться вперед, голову вниз схилити.

1 – зігнути руки в ліктях, опуститись, голову вперед; 2 – в. п. (повторити 6 раз)

На бабусинім подвір'ї,

Песик Тузик сторож вірний.

Впр.14. – «Віджимання».

В. п. – стоячи на «четвереньках», кисті рук дивляться вперед, голову вниз схилити.

1 – сісти на гомілки, голова вгору; 2 – в. п. (повторити 6 разів)

А про них бабуся дбає,

Їх годує, доглядає.

Впр.15. – «Нахили тулуба вперед».

В. п. – стоячи на колінах, сидючи на ногах, руки до пліч.

1 – нахил тулуба вперед, руки вперед; 2 – в. п. (повторити 4 - 6 раз)

Дякувати будемо,

За смачненьке молоко,

За сирочок і яйце –

Дякуємо їм за все.

Впр.16. – «Піднімання рук вгору».

В. п. – ноги – вузька доріжка, руки до пліч.

1 – підняти руки вгору, розкрити пальці, закрити очі, простояти 5сек; 2 – в. п. (повторити 1 раз)

КОМПЛЕКС ВПРАВ «ДОБРИЙ ЛІКАР АЙБОЛИТЬ»

Добрий лікар Айболить,

Він під деревом сидить.

І до нього лікуватись,

Про здоров'я піклуватись,

Йдуть усі з округи звірі –

Айболить лікує вміло.

Айболить: *Всі лягайте лікуватись,*

Фізкультурою займатись,

Проведе ж вам цей урок,

Вихователь ваш, дружок!

Захворіли в зайця вуха –

Він матусеньку не слухав.

Впр.1. – «Розтягування тулуба».

В. п. – лежачи на спині в позі «ембріона», руки на груди. 1 – випрямити руки і ноги, носки відтягнути; 2 – в. п. (повторити 6 раз).

Ось колючий їжачок

Котиться з бочка в бочок.

Впр.2. – «Переворот в сторони».

В. п. – те ж саме. 1 – 2 – перекоотитися на бік вправо; 2 – в. п.; те ж вліво. (повторити по 3 – 4 рази в кожен сторону).

А за ним летить метелик,

Квола крилами шевелить.

Впр.3. – «Розведення рук і ніг в сторони».

В.п. – ноги рівні, носки відтягнуті, рук поряд з тулубом. 1 – розвести ноги і руки в сторони; 2 – в. п.(повторити 6 раз).

*Жук повзе, павук бреде,
Ледве лапками гребе.*

Впр.4. – «Схрещення».

В. п. – ноги рівні, носки відтягнуті, руки на грудях. 1 – схрестити ліву ногу і праву руку, доторкнувшись ліктем та коліном; 2 – в. п.; те ж іншою ногою.(повторити 3 рази кожною).

*Жабка стрибати не може,
Хто їй, бідній, допоможе?*

Впр.5. – «Жабка».

В. п. – ноги зігнуті в колінах, руки поряд з тулубом. 1 – положити коліна на підлогу, руки, зігнуті в ліктях, вгору; 2 – в. п.(повторити 6 разів).

*Розболівся живіт в свинки,
Мчить в лікарню без зупинки.*

Впр.6. – «Вирівнювання ніг».

В. п. – ноги рівні, носки відтягнуті, руки в сторони. 1 – руки на живіт, ноги зігнути в колінах; 2 – випрямити ліву ногу; 3 – випрямити праву ногу; 4 – в. п. (повторити 6 разів).

*Всіх послухав Айболить,
Що в тваринок цих болить.*

Впр.7. – «Піднімання тулуба на руках».

В. п. – лежачи на животі, руки під підборіддям, ноги прямі. 1 – піднятися на ліві руці, праву руку прикласти до вуха; 2 – в. п.; те ж правою.(повторити по 3 рази кожною).

*Дав пігулки і мікстуру,
Виміряв температуру.*

Впр.8. – «Прогинання тулуба».

В. п. – те ж саме. 1 – підняти тулуб, руки до плечей; 2 – в. п.(повторити 6 разів).

*Враз в лікарню під дубок
Листоноша голубок,
Телеграму доставляє –
Допомоги він благає.*

Впр.9. – «Птах».

В. п. – лежачи на животі, ноги рівні, руки під підборіддям. 1 – руки назад вгору, ноги зігнути в колінах, прогнутися; 2 – в. п..(повторити 6 разів).

Там, у Африці жаркій,

Захворіли звірі всі.

Впр.10. Р о с л а б л е н н я х р е б т а.

Добрий лікар Айболить

У дорогу мерщій мчить.

Впр.12. – «Почергове вирівнювання ніг».

В. п. – лежачи на животі, руки, зігнуті в ліктях, нарівні голови, ноги разом. 1 – ліву ногу зігнути в коліні; 2 – в. п.. те ж правою.(повторити по 3 кожною ногою).

І по морю пливе Айболить,

Не спиняється він ні на мить.

Впр.13. – «Плавальні рухи».

В. п. – лежачи на животі, ноги рівні, руки під підборіддям. 1 – підняти прямі ноги, руками зробити плавальний рух; 2 – в. п.(повторити 6 разів).

Леву спинку лікував,

Та зарядку призначав.

Впр.14. – «Гірка».

В. п. – стоячи в упорі на кисті рук та коліна, голова опущена, кисті рук «дивляться» назовні. 1 – зігнути руки в ліктях, опуститись до підлоги, голову догори; 2 – в. п..(повторити 6 разів).

А слонові хобот довгий –

Став наш слон такий проворний.

Впр.15. – «Почергове піднімання ніг».

В. п. – те ж саме. 1 – підняти ліву руку вперед вгору, ліву ногу відвести назад вгору; 2 – в. п.. те ж правою (повторити по 3 кожною рукою)

Айболить й носорогу поміг,

Лікував разом він ніс і ріг.

Впр.16. – «Нахили тулуба».

В. п. – сидючи по-турецькі, руки з з'єднаними долоньками біля носа. 1 – нахилитися до лівої ноги; 2 – в. п. те ж до правої.(повторити 6 разів).

Жирафу спорт він приписав,

Щоб шию гарно тренував.

Впр.17. – «Повороти тулуба».

В. п. – стоячи на колінах, руки з'єднані в «замок» підняти вгору. 1 – поворот вправо; 2 – в. п.. те ж вліво.(повторити по 3 – 4 в кожну сторону).

Страусу лікар дав вітаміни,

Щоб не боліли ніколи коліна.

Впр.18. – «Руки назад».

В. п. – стоячи на колінах, руки вперед. 1 – нахилитися назад, руки перевести в положення в «упорі позаду», прогнутися назад; 2 – в. п.. (повторити 5 – 6 разів).

І усім наказав умиватися,

Чистить зуби, спортом займатися,

До лікарні вчасно звертатися,

Про здоров'я своє піклуватися,

КОМПЛЕКС ВПРАВ «ІЗ КАЗКИ В КАЗКУ»

Казку любите, малята?
Як же в казку завітати?
Можна казку прочитати,
Можна в казочку пограти,
Можна в ліжечко у сні
Запросити казки всі.
Можна просто уявити,
В казку все перетворити.
Ось усі разом і ми
Помандруємо в казки.
Поведе ж нас в світ казок
Супермен наш Колобок.

То ж лягайте всі малята,
Будем казку починати.
На віконці в баби й діда,
Колобок лежав без діла.
Повертався вліво, вправо,
Так собі, все для забави.

Впр.1. – «Повороти в сторони».

В. п. – лежачи на спині, в «позі ембріона».

1 – поворот вліво; 2 – в. п.; 3 – поворот вправо; 4 – в.п..

Та не просто так лежав,
Помаленьку вистигав.

Впр.2. – «Вирівнювання ніг та рук».

В. п. – лежачи на спині в позі «ембріона». 1- вирівняти руки і ноги; 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

А як вистиг, подивився:

Ну, нівроку я вродився.

Впр.3. – «Піднімання голови».

В. п. – лежачи на спині, ноги прямі, руки поряд з тулубом.

1 – підняти голову; 2 в.п..(повторити 6 – 8 раз).

І в дорогу, як вже звук,
Вирушив наш мандрівник.

Впр.4. – «Почергове піднімання ніг, зігнутих в коліні».

В.п. – лежачи на спині, руки в сторони, ноги прямі. 1 – зігнути ногу притиснути до живота, руки на коліна; 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

*Час пройшов, а може, два,
Стрілася йому коза.
Вліво, вправо повертала,
Козенят своїх шукала.*

Впр.5. – « Повороти в сторони».

В.п. – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, руки імітують різки на голові. 1 – повернути ноги вліво, голову вправо; 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

*Колобочок наш побіг
І козі враз допоміг.*

Впр.6. – « Почергове піднімання прямих ніг на 45°

В.п. – лежачи на спині, ноги прямі, руки під сідницями. 1 – підняти ліву ногу; 2 – в.п.; те ж правою. (повторити 6 раз).

*Викотився на лужок,
Всівся він на бережок.*

Впр.7. – « Покачування тулуба».

В.п. – лежачи на животі, руками охопити ноги позаду себе. 1 – 4 покачування тулуба. (повторити 8 раз).

*І побачив він за мить –
Лисиця Півника тащить.*

Впр.8. – « Почергове піднімання ноги з одночасним поворотом голови».

В.п. – лежачи на животі, обіпертись на руки, зігнуті в ліктях, ноги прямі. 1 – зігнути праву ногу, голову повернути в правий бік; 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

*Супермена вона взріла,
Заховатися не встигла.*

Впр.9. – « Піднімання тулуба».

В.п. – лежачи на животі, руки, зігнуті в ліктях, під грудьми. 1 – піднятися на прямі руки; 2 – в.п.. (повторити 8 раз).

*Гримнув грізно Колобок,
Півник тут, руда в лісок.*

Впр.10. – « Повороти тулуба».

В.п. – лежачи на животі, руки, зігнуті в ліктях, нарівні грудей, ноги прямі. 1 – піднятися на ліву руку, повернутися вправо, праву руку назад; 2 – в.п.. те ж вліво. (повторити 5 раз).

*Зупинився над ставком,
Журавель гуляв містком*

Впр.11. – « Вправа «птах»».

В.п. – лежачи на животі, руки під підборіддям, ноги прямі.

1 – руки відвести назад, ноги зігнути в колінах; 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

*Та не просто так гуляв,
Кумасю в гості він чекав.*

Впр.12. – « Одночасне піднімання прямих ніг та рук».

В.п. – лежачи на животі, руки в сторони, ноги прямі.

1 – підняти рівні ноги, руки, зігнуті в ліктях, приставити до чола, підняти тулуб;
2 – в.п.. (повторити 6 раз).

*Колобок позвав кумасю,
А сам далі вже подався.*

Впр.13. – « Прогинання тулуба назад».

В.п. – стоячи на колінах, в упорі на руки, голова донизу.

1 – перенести руки в упор позаду, звести лопатки, голову закинути назад; 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

*І побіг наш молодець,
Лісом, лісом навпростець.*

Впр.14. – « Почергове піднімання ніг вгору».

В.п. – стоячи в упорі на коліна та лікті, голова опущена.

1 – підняти праву ногу вгору, голову вгору; 2 – в.п.. (повторити 8 раз)

*Бачить діда, бабу, кішку,
Що не можуть вирвати ріпку.*

Впр.15. – « Вправа «кішка».

В.п. – стоячи в упорі на коліна та лікті, голова опущена, руки рівні.

1 – зігнути руки в ліктях, опуститись до підлоги, голову підняти вгору; 2 – в.п.. (повторити 8 раз).

*Взяв за чуба Колобок,
Ріпка раз – і на бочок!*

Впр.16. – « Нахили тулуба вперед».

В.п. – сидячи на підлозі, руки в боки, ноги широко розставлені.

1 – нахил вперед; 2 – в.п.. (повторити 7 раз).

*Колобок наш засміявся,
Далі у світи подався.*

Впр.17. – « Велосипед».

В.п. – сидячи на підлозі, впершись на лікті, руки поряд з тулубом.

1 – 4 – велосипед. (повторити 6 раз).

*Ось стежиночка мала,
Його в поле привела.
Ну а ми за ним підемо,*

*Щось цікаве віднайдемо.
Ну хутчіш, бігцем, бігцем,
За вправним нашим молодцем.*

КОМПЛЕКС ВПРАВ

«ПРИГОДИ КВІТКИ-СЕМИКОЛІРКИ»

Голос автора (через магнітофон):

Жила-була в одному квітниковому королівстві Чарівниця-фея. І було в неї безліч квітів. І всі вони були дуже гарні. З першими промінцями сонечка прокидались вони і вітали всіх навкруги. Лише одна квітка навіть не ворухилась. Вона була зачарована. А звали її – «Квітка-семиколірка». Вирішила Чарівниця-фея допомогти квіточці і запросила на допомогу вправних, струнких та гарних своїх друзів.

Фея:

1. *Прошу, мої дорогі, допоможіть мені та «Квітці-семиколірці».*

(під музику «Вальс квітів» з балету Чайковського «Лускунчик» діти заходять в зал один за одним, зберігаючи правильну поставу, і стають в коло на попередньо вистелені пелюстки-килимки).

1 – присіли.

2 – випростили ноги.

3 – лягли.

2. *Доторкнулась Фея своєю чарівною паличкою і заворушились пелюстки квітки.*

Впр.1. – «Плавне піднімання рук вгору».

В.п. – лежачи на спині, руки опущені, хребет розслаблений; 1 – руки прямі вгору; 2 – в.п. (повторити 6 раз).

3. *Ой, які ж ми гарні та досконалі, і подивилися пелюстки на себе.*

Впр. 2. – «Піднімання голови, розглядання себе».

В.п. – те ж, руки поряд з тулубом, ноги разом, носки відтягнуті. 1 – підняти голову, руки притиснути до тулуба; 2 – в.п. (повторити 6 раз).

4. *І раптом сонячні промінці осяяли все навкруги. Збентежились пелюстки і повернулися до сонця.*

Впр.3. – «Повороти тулуба в сторони».

В.п. – лежачи на спині, руки зігнуті в ліктях, положити на підлогу, ноги разом.

1 – поворот верхньої частини тулуба, руки спроектувати одна на одну; 2 – в.п. те ж в другу сторону.(повторити по 3 – 4 в кожную сторону).

Впр.4. – «Повороти нижньої частини тулуба з зігнутими в колінах ногами».

В.п – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, руки поряд з тулубом. 1 – положити ноги на підлогу вліво; 2 – в.п. те ж в другу сторону.(повторити 3 – 4 рази в обидві сторони).

5. *Піднялись пелюстки назустріч сонечку і привітали його.*

Впр.5. – «Піднімання тулуба».

В.п. – лежачи на спині, руки зігнуті в ліктях на рівні грудей, ноги рівні, носки відтягнуті. 1 – підняти на лікті, голову вниз; 2 – в.п..(повторити 6 раз).

6. *І так їм стало хороше, що затанцювали на радіощах.*

Впр. 6. – «Піднімання ніг».

В.п. – лежачи на спині, ноги прямі, руки поряд з тулубом.

а) «Почергове піднімання ніг» 1 – підняти ліву ногу; 2 – в.п.; те ж другою.(повторити 2 – 4 рази кожною).

б) «Піднімання двох ніг на 45°». 1 – підняти обидві ноги; 2 – в.п..(2 – 4 рази).

в) «Розведення ніг с сторони». 1 – підняти ноги вгору; 2 – розвести їх в сторони; 3 – 1; 4 – в.п. (повторити 4 рази).

- *Захотілося пелюстці весь світ побачити, з усім познайомитись.*

Впр. 7. – «Піднімання тулуба».

В.п. – лежачи на животі, руки зігнуті в ліктях під підборіддям, ноги прямі. 1 – підняти на руках, голову вгору; 2 – в.п. (повторити 6 раз).

7. *Як птахи злітали вони в небеса ще і ще.*

Впр.8. – «Піднімання ніг зігнутих в колінах».

В.п. – лежачи на животі, руки під підборіддям, ноги прямі. 1 – ноги зігнути в колінах, руки в сторони; 2 – в.п..(повторити 6 раз).

8. *Як риби пірнали вони в глибину моря ще і ще.*

Впр.9. – «Піднімання прямих рук і ніг одночасно».

В.п. – лежачи на животі, ноги разом, носки відтягнуті, руки в сторони. 1 – руки вгору, ноги рівні підняти одночасно; 2 – в.п..(повторити 6 раз).

9. *Підставляли себе то сонечку, то дощику, то сонечку, то дощику.*

Впр.10. – «Повороти тулуба».

. В.п. – стоячи в упорі на кисті рук і коліна. 1 – поворот вліво, ліву руку назад вгору» 2 – в.п.; те ж вправо.(повторити по 3 – 4 в кожную сторону).

10. *Перетворювались на пуп'янки та знову розквітали.*

Впр.11. – «Вигинання спини».

В.п. – те ж. 1 – прогнути спину, прилягти до підлоги; 2 – в.п..(повторити 6 раз).

11. *Випрямляли свої стеблинки і міцнішали, міцнішали.*

Впр.12. – «Почергове піднімання ніг».

В.п. – те ж саме. 1 – підняти ліву ногу; 2 – в.п..(повторити 6 раз).

12. *Поклонились вони Матінці Землі, зросли їх, дала сили.*

Впр.13. – «Нахили тулуба вперед».

В.п. – сидячи, схрестивши ноги, руки до плечей. 1 – нахил, лівим ліктем дістати до правого коліна; 2 – в.п.. те ж правим.(повторити 6 раз).

13. *Відкрились пелюстки сонячному теплу, рясному дощику, прохолодному легенькому вітерцю.*

Впр.14. – «Повороти тулуба»

. В.п. – стоячи на колінах, руки зігнуті в ліктях перед грудьми. 1 – поворот вліво, розвести руки; 2 – в.п.. те ж в другу сторону.(повторити 2 – 4 в кожную сторону).

14. *Виросли пелюстки і тільки ледь-ледь діставали до квітоніжки.*

Впр.14. – «Нахили тулуба в сторони».

В.п. – стоячи на колінах, руки опущені. 1 – нахил вліво, дістати пальцями до підлоги; 2 – в.п.. те ж вправо.(повторити 6 раз).

- *І дійсно вони вирости та ожили, і стали стрункими та досконалими. Діти піднімаються на носки і тягнуться до сонця.*

І подарувала Фея своїм друзям чарівні квіточки.(кожній дитині кладеться на голову паперова квітка, з якою вони, зберігаючи поставу, йдуть по колу і виходять із залу.

КОМПЛЕКС ВПРАВ

«ПРИГОДИ СОНЯЧНИХ ПРОМІНЦІВ»

В захмарному царстві, в небесному державстві, вже тисячу років живе велике, добре і тепле Сонечко, яке зігріває нашу землю, дає життя кожній тваринці, кожній рослині, кожній людині. І кожний ранок, ледь проснувшись, і вигляннувши з білосніжних хмаринок – своєї пухнастої ковдри, Сонечко посилає в усі сторони до нас на землю своїх посланців – сонячних промінчиків. Вони летять наввипередки з швидкістю світла і досягають нашої планети. І ось уже все навкруги виблискує і перетворюється на сонячні промінчики. Цілий день вони бавляться. А в вечорі...

Ніч спустилась за віконце,

Спати лягло ніжне сонце.

Сплять маленькі промінці....

А що бачать уві сні?

(Діти лягають на килимки)

Щоденно в космічному своєму танку Земля повертається до Сонця. І тоді півдню змінює саяво, а ніч дає дорогу дню.

1. *І нічого немає прекраснішого від цих сонних ранішніх промінців, що ніжаться в пухових перинах тітоньки хмаринки, грайливо потягуються там в вишині:*

Впр.1. – «Потягнись».

В. п. – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, притиснути до тулуба, руки зігнуті в ліктях, притиснути до грудей. 1 – випрямити руки і ноги; 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

2. *Милуються своїми невловимими зайчиками.*

Впр.2. – «Подивись».

В.п. – лежачи на спині, ноги прямі, руки поряд з тулубом. 1 – підняти голову; 2 – в.п..(повторити 6 раз).

3. *Розливаються на різні боки і уже тітонька Хмаринка здається золотою.*

Впр. 3. – «Зазирни».

В.п. – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, ступні на підлозі, руки зігнуті в ліктях вгору. 1- ноги вліво, руки вправо; 2 – в.п.; 3 – ноги вправо, руки вліво; 4 – в.п.. (повторити 6 раз).

4. *А чи не зачекалися на них там внизу, на Матінці-Землі?*

Впр.4. – «Піднімись».

В.п. – лежачи на животі, ноги прямі, руки зігнуті в ліктях під головою. 1 – підняти на рівні руки. 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

5. *Піднялися промінці викупані, світлі та ясні.*

Впр.5. – «Прогнись».

В.п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом, ноги разом. 1 – піднятися на лікті, голову назад; 2 – в.п..(повторити 5 раз).

6. *Промінці пронизують пухнасті хмаринки і пучки світла стрімко сягають в далину, заводять свій химерний танок.*

Впр.6. – «Підніми».

В.п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом. 1 – підняти ліву ногу; 2 – в.п.; 3 – підняти праву ногу; 4 – в.п..(повторити 4 рази).

Впр.7. – «Ноги вгору».

В.п. – те ж. 1 – підняти дві ноги; 2 – в.п..(повторити 4 рази). (Додаток 13)

Впр.8. – «Розведи».

В.п. – те ж. 1 – підняти дві ноги; 2 – розвести їх в сторони; 3 – 1; 4 – в.п.(повторити 4 рази).

- *І заграли сонячні зайчики на галявині, вони наче хочуть розповісти всьому живому, що час уже прокидатися. Розплющують свої очі квіти, розкриваються назустріч сонячному промінню.*

Впр.9. – «Опустисть».

В.п. – стоячи в упорі на колінах і кистях рук, кисті «дивляться» на зовні, голова опущена. 1 – руки зігнути в ліктях, голову вгору; 2 – в.п.(повторити 6 раз).

7. *Тягнуть до сонця своє гілля дерева, кожна рослинка, кожна стеблинка.*

Впр.10. – «Почергове піднімання ніг».

В.п. – те ж. 1 – підняти ліву ногу вгору, голову вгору. 2 – в.п.; 3 – підняти праву ногу, голову вгору; 4 – в.п.(повторити 6 раз).

8. *Підставляли себе сонечку ще і ще.*

Впр.11. – «Почергове піднімання рук».

В.п. – те ж. 1 – поворот вліво, підняти руку вгору; 2 – в.п.; 3 – поворот вправо, підняти руку вгору; 4 – в.п.(повторити 6 раз).

9. *Заглянули вони і в пташину домівку. Заспівала пташка, здійнялась високо в небо назустріч золотому сяйву.*

Впр.12. – «Відведи».

В.п. – лежачи на животі, руки зігнуті в ліктях під головою. 1 – підняти ноги зігнуті в колінах, руки відвести назад; 2 – в.п.(повторити 6 – 8 раз).

10. *Та ось музика набирає сили, пригріває, припікає і знаходить собі домівку кожний промінець. Хто в золотій рибіці, що пливе в блакитному озерці, чи може в синьому струмочку, чи в велетенському океані.*

Впр.13. – «Човник».

В.п. – лежачи на животі, руки зігнуті в ліктях під головою. 1 – руками плавальний рух в сторони, прямі ноги підняти; 2 – в.п.(повторити 6 раз).

- *Хто в маленькій голівці кульбабки, що схиляються від солодкого сонячного нектару.*

Впр.14. – «Нахились».

В.п. – сидючи по-турецькі, голова назад. 1 – нахил до коліна; 2 – в.п.(повторити по 3 – 4 до кожного коліна).

11. *Хто в ясно-жовтій квітці соняшника, що так схоже на небесне світило і повертає свою голівку до нього.*

Впр.15. – «Повернись».

В.п. – стоячи на колінах. 1 – поворот вліво, руки догори; 2 – в.п.

3 – поворот вправо, руки догори; 4 – в.п.(повторити по 3 – 4 в обидві сторони).

- *А, он той промінець, в маленьку комаху з жовтогарячими крильцями, що ласкаво називають сонечком. І кожний раз, розправляючи крильця, вони летять і повертаються в свою таємничу гарячу домівку, щоб знову жаданим золотим дощем спуститись на землю і напоїти її життєдайною силою.*

Діти піднімаються, відводять руки назад, вирівнюють спину, на носках біжать по залу, зберігаючи гарну поставу. Зупинившись і піднявши руки догори, просять здоров'я для себе, своїх рідних, людей всієї планети.

КОМПЛЕКС ВПРАВ **«ПОДОРОЖ КРАПЛИНКИ»**

Йдемо в гості до природи,
Є в ній різна дивина!
В небі – зорі, в річці – води,
В полі – квіточка ясна!
А зимою є сніжинка,
Літо – дощик принесе,
Перше в цьому – це краплинка,
Що усе це збереже!
Тож усі часу не гайте,
В подорож ви вирушайте,
Станемо усі краплинами,
І в цікавий шлях полинемо.

В далеких підземних палацах, де земля встелена кристалами, ввібравши чистоту матінки Землі, спали маленькі краплинки. Інколи вони, як і водиться в діток, бігали своїми чудернацькими ходами, співали своїх пісень, перекочуючись по своїх водяних кімнатках, намагаючись вибратися.

Впр.1. – «Повороти в сторони».

В.п. – лежачи на спині, в «позі ембріона».

1 – поворот вліво; 2 – в.п.; 3 – поворот вправо; 4 – в.п..

Одного разу підземна матінка Ріка зібрала своїх діток і мовила:

1. *Ви стали дорослі і полинете в широкий та незвіданий, але такий цікавий світ. Тримайтеся один одного і зможете зробити багато добрих справ. І забудьте повернутися... Краплинки зібралися гурбою. Кожний з них хотілося першою побачити та побувати там про, що так цікаво розповідав підземний дідусь Океан. Земля розтупилася і краплинки почали одна за одною підніматися вгору.*

Впр.2. – «Піднімання рук через сторони».

В.п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом, хребет розслаблений. 1 – руки прямі в сторони; 2 – руки вгору за голову, схрестити; 3 – руки схрещені на ту-

луб; 4 – в.п.(повторити 6 раз), (вправа на укріплення шийних м'язів та м'язів спини).

- *Ми джерельце, джерельце. – виспівували вони! Ми даємо початок! Полинули вони, перебігаючи один одного та весь час поглядаючи, що ж там цікавого попереду.*

Впр. 3. – «Піднімання голови».

В.п. – лежачи на спині, ноги прямі, руки поряд з тулубом.

1 – підняти голову; 2 в.п..(повторити 6 – 8 раз).

2. *Вони вже не були тим маленьким струмком, що вибивався з-під землі. Самі не помітили, як стали потічком, довгим та невгамовним. Він плинув вперед і вперед...*

Впр.4. – «Вирівнювання ніг та рук».

В.п. – лежачи на спині в положенні «ембріона». 1- вирівняти руки і ноги; 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

- *Часто їм приходилося прокладати собі шлях: то оббігаючи камінчики, то обходячи злі місця, де їх маленьких краплинок могла чекати небезпека. Так, так їм розповідав дідусь Океан про людську недбалість по відношенню до води і наказував обходити ці місця десятою дорогою... вони й намагалися...*

Впр. 5. – «Повороти в сторони».

В.п. – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах. 1 – повернути ноги вліво, голову вправо, руки витягнути вперед; 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

- *Краплинок ставало все більше і більше. Їх сила і могутність зростала. Вони сміливо перекочувались навіть через велике каміння, лоскочучи їх і співаючи свою часом бурхливу, часом тиху хлюпливу, пісню. Але вже нічого не могла змінити її ходу, її русла. Так гордо називали вони свій напрям. Адже ріка знала – вона не тільки окраса Землі, жива артерія планети, але й душа всього живого на ній. Тому гордовито несла своїх краплинок серед берегів.*

Впр. 6. – «Почергове вирівнювання ніг».

В. п. – ноги рівні, носки відтягнуті, руки в сторони. 1 – руки на живіт, ноги зігнути в колінах; 2 – випрямити ліву ногу; 3 – випрямити праву ногу; 4 – в.п.(повторити 6 раз).

- *Дні ночі краплинки працювали. Допомогали усьому живому на Землі: людям – мити, прати, розважатися, загартовуватися, вирощувати врожаї і навіть – добувати енергію; а для багатьох тварин вони стали домівкою. Ось пливе в блакитній річці рибка. Їй так любо тут жити.*

Впр.7. – «Риби».

В. п. – лежачи на животі, ноги прямі, руки зігнуті в ліктях під підборіддям. 1 – плавальний рух руками, ноги підняти рівні; 2 – в. п.(повторити 5 раз).

- *А там хлюпочеться з своїми дітками гордовитий лебідь, велично схилиючи з вдячністю воді свою голову.*

Впр.8. – «Лебідь».

В. п. – лежачи на животі, руки зігнуті в ліктях перед обличчям. 1 – ноги зігнуті в колінах, підняти вгору, руки назад; 2 – в.п.(повторити 6 раз).

Живуть серед чарівного світу краплинок бабки, водомірки, жуки, бобри, ондатри, качки, жабки, кити, акули... та хіба всіх перелічиш. Краплинки дають їм і захисток і їжу скільки цього світу. Не чекаючи вдячності за це, несуть свої води далі і далі, наповнюючи життєдайною силою моря та океани.

Впр.9. – «Море».

В.п. – лежачи на спині, ноги рівні, носки відтягнуті, рук поряд з тулубом. 1 – розвести ноги і руки в сторони; 2 – в. п.(повторити 6 раз).

- *І ніколи не знають відпочинку, ну хіба трішки, вночі. А коли просинається сонечко та кидає свої промінці на водяну гладь морів, океанів, рік, ставків, озер, струмочків – захвилюються краплинки перед новою незвіданою подорожжю, та поринуть в обійми сонячного тепла. А промінчики раді старатися: піймають краплинку, і гойдаючи її в теплих своїх долонях, як на гойдалці, піднімають їх в небесну висоту.*

Впр. 10. – « Почергове піднімання прямих ніг на 45°»

В.п. – лежачи на спині, ноги прямі, руки під сідницями. 1 – підняти ліву ногу; 2 – в.п.; те ж правою. (повторити 6 раз).

- *Враз краплинки опиняються на пуховій перині. Їх прихистила тітонька Хмаринка. М'яко і затишно в ній, тільки от холодно трішки. Заглядають вниз. А що там?*

Впр.11. – «Піднімання тулуба».

В.п. – лежачи на животі, ноги прямі, руки зігнуті в ліктях під головою. 1 – піднятись на рівні руки. 2 – в.п.. (повторити 6 раз).

- *Краплинки туляться одна до одної, зливаються, кричать, гримаять..., і не втримуються... вниз до нової подорожі, туди далеко-далеко.*

Впр.12. – «Гірка».

В.п. – стоячи в упорі на коліна та кисті рук, долоні дивляться назовні, голову вниз. 1 – опуститись донизу, зігнувши руки в ліктях, голову вгору; 2 – в.п.(повторити 6 раз), (вправа на зміцнення м'язів спини, збільшення рухливості хребта, профілактику та корекцію кіфозу).

- *Туди, де росте вербичка біля річки, таємничо оберігаючи водичку...*

Впр.13. – «Вербичка».

В.п. – те ж. 1 – підняти ліву ногу вгору, голову вгору. 2 – в.п.; 3 – підняти праву ногу, голову вгору; 4 – в.п.(повторити 6 раз).

- *Туди, де здійснюються засніжені гірські хребти...*

Впр.14. – «Гори».

В.п. – лежачи на животі, ноги прямі, руки в упорі на ліктях, голова опущена. 1 – підняти тулуб, спираючись на пальці ніг, голову підняти вгору; 2 – в.п. (повторити 6 раз), (вправа на збільшення рухливості хребта, вироблення м'язового корсету).

в. п. – ноги зігнуті в колінах, руки поряд з тулубом. 1 – положити коліна на підлогу, руки, зігнуті в ліктях, вгору; 2 – в. п.(повторити 6 раз).

- *Туди, де розквітають найчарівніші квіти, вмиваючись ранішньою краплинкою роси...*

Впр.15. – «Квітка».

В. п. – ноги зігнуті в колінах, руки поряд з тулубом. 1 – положити коліна на підлогу, руки, зігнуті в ліктях, вгору; 2 – в. п.(повторити 6 раз).

- *Туди, де все живе, схиляється перед життєдайною силою маленької краплинки...*

Впр.16. – «Уклін».

В.п. – сидячи по-турецькі, голова назад. 1 – нахил до коліна; 2 – в.п.(повторити по 3 – 4 до кожного коліна).

- Щоб напоїти всю Землю, оздоровити своєю тендітною силою та повернутися в лоно підземної матінки Ріки. І, ви, мої любі завжди віддавайте шану воді, бережіть криниці, водойми, учіться бачити красу в природі. Бо як сказав наш земляк Микола Міщенко: «Якби мені довелося писати гімн всепланетному життю, неодмінно почав би його з величальної пісні на честь Води, і закінчив би щонайглибшою вдячністю цій живильній рідині»

Впр.17. – «Шана воді».

В.п. – стоячи на колінах, руки зігнуті в ліктях перед грудьми, голова опущена. 1 – поворот вліво, розвести руки; 2 – в.п.. те ж в другу сторону.(повторити 2 – 4 в кожную сторону).

Туман над річкою розлився,
Понад лугами вдаль поплив.
Зірками вечір засвітився,
І таємничий світ ожив.
Чарівна ніч шепоче казку,
А сонце розвидняє день,
Дарує нам тепло і ласку,
І тисячі нових пісень.
Пелюстки розкривають квіти,
І соловейко п'є росу.
Ми серед цього дива діти, –
УЧІМОСЬ БЕРЕГТИ КРАСУ!!!

Діти йдуть по колу, зупиняються, піднімають руки до неба, пальці розкриті, просять чистої води, погожих днів, щедрості Матері Природи, здоров'я для себе і своїх рідних.

КОМПЛЕКС ВПРАВ «ЗИМОВА КАЗКА»

Запанувала на Землі зимонька (ходьба в колоні по одному). Відкрила свій сніговий лантух і закружляли в повільному танку легенькі, пухнасті сніжинки(ходьба на носках). А зима все сипала і приказувала: «Щоб родили добрі врожаї, щоб тепло було Земельці-землі, щоб весело було на дворі дітворі»(звичайна з розведенням рук в сторони).

- Сніжинки летіли і лягали до долу(лягти на килимки на спину).

Впр.1. – «Кругові рухи руками».

В.п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом, хребет розслаблений. 1 – руки прямі в сторони; 2 – руки вгору за голову, зхрестити; 3 – руки схрещені на тулуб; 4 – в.п.(повторити 6 раз), (вправа на укріплення шийних м'язів та м'язів спини).

А вітерець-пустунець крутив їх на різні боки.

Впр.2. – «Перевороты».

В.п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом, ноги зігнуті в колінах. 1 – повернути руки в право, ноги вліво; 2 – в.п.(повторити 6 раз), (вправа на збільшення рухливості хребта та зміцнення бічних м'язів).

- То підіймав їх, то знову опускав на землю.

Впр.3. – «Піднімання тулуба».

В.п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом, ноги зігнуті в колінах. 1 – підняти тулуб, піднятися на носки; 2 – в.п. (повторити 6 раз), (вправа на зміцнення м'язів спини, живота, зміцнення м'язів стопи та гомілки). (Додаток 7)

А то й зовсім перекочував на інше місце.

Впр.4. – «Перекіт».

В.п. – лежачи на спині, ноги прямі, руки в замку за головою. 1 – перекотитися на правий бік; 2 – перекотитися на живіт; 3 – перекотитися на бік; 4 – в.п.(повторити по 4 рази в кожен сторону), (вправа на зміцнення м'язового корсету).

Куди не глянь, розкинулися навкруги білосніжні покрови.

Впр.5. – «Розведення рук і ніг в сторони».

В.п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом, ноги разом. 1 – розвести руки і ноги в сторони з найбільшою амплітудою; 2 – в.п.(повторити 6 раз), (вправа на зміцнення бічних м'язів та м'язів ніг).

А Зима все пряла і пряла. Для ялинок сукні мережані.

Впр.6. – «Віджимання».

В.п. – лежачи на животі, ноги прямі, руки перед грудьми, зігнуті в ліктях. 1 – підняти тулуб, спираючись на лікоть однієї руки, другою зробити рух вздовж тулуба. 2 – в.п.(повторити 6 раз), (вправа на зміцнення м'язів спини, бічних м'язів та м'язів грудної частини спини).

Для берізок шапки пухнасті.

Впр.7. – «Піднімання тулуба».

В.п. – лежачи на животі, ноги прямі, руки в упорі на ліктях, голова опущена. 1 – підняти тулуб, спираючись на пальці ніг, голову підняти вгору; 2 – в.п. (повторити 6 раз), (вправа на збільшення рухливості хребта, вироблення м'язового корсету).

Оглянулась Зима, подивилась на свою працю і сказала: «Буде дітворі втіха».

Впр.8. – «Почергове згинання ніг».

В.п. – лежачи на животі, ноги прямі, упор на лікті, голова вгору.

1 – зігнути ліву ногу, підняти вгору, голову повернути вліво; 2 – в.п.; те ж вправо.(повторити по 3 – 4 в кожен сторону), (вправа на зміцнення бічних м'язів, збільшення рухливості хребта).

А дітвору і звати не довелося. Вона тут як тут, ще й з санчатами.

Впр.9. – «Покачування».

В.п. – лежачи на животі. 1 – 3 – захватити руками ступні ніг, покачуватися; 4 – в.п.(повторити 4 рази), (вправа на зміцнення м'язів живота, спини та ніг).

І про лижі також не забули.

Впр.10. – «Почергове піднімання ніг вгору».

В.п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом або в сторони. 1 – 4 – почергове піднімання ніг вгору, носки відтягнуті.(повторити 4 рази), (вправа на зміцнення м'язів спини, ніг).

- *Для зайчат снігові кучугури, що то здіймаються, то стрімко летять вниз.*

Впр.11. – «Прогинання спини».

В.п. – стоячи в упорі на коліна та кисті рук, долоні дивляться назовні, голову вниз. 1 – опуститися донизу, зігнувши руки в ліктях, голову вгору; 2 – в.п.(повторити 6 раз), (вправа на зміцнення м'язів спини, збільшення рухливості хребта, профілактику та корекцію кіфозу).

Збудувала зимонька кришталеві мости на ріках.

Впр.12. – «Почергове піднімання ніг».

В.п. – стоячи в упорі на коліна та кисті рук, голову вниз. 1 – підняти вгору ліву ногу і руку, голову вгору; 2 – в.п.; те ж правою. (повторити по 4 рази в кожную сторону), (вправа на вироблення м'язового корсету, збільшення рухливості хребта).

Дахи вдягнула Зима в крижані тороки.

Впр.13. – «Нахили вперед».

В.п. – сидячи на підлозі, ноги разом, руки за спину, звести лопатки. 1 – розвести ноги в сторони; 2 – 3 – нахилитися вперед, руки положити на підлогу між ногами; 4 – в.п.(повторити 6 раз), (вправа на зміцнення м'язів спини, профілактики кіфозу).

А там, дивись, і з'явилась і снігова баба.

Впр.14. – «Кругові рухи руками».

В.п. – стоячи на колінах, руки зімкнуті над головою. 1 – 3 - нахил вліво, дугоподібні руки опустити, вимальовуючи коло; 4 – в.п.; те ж вправо.(повторити по 4 -5 в кожную сторону), (вправа на збільшення рухливості хребта, зміцнення бічних м'язів).

І зрозуміла Зима, що вона справжня цариця.

Впр.15. – «Піднімання рук вгору».

В.п. – о.с., руки опущені, прийняти правильну поставу. 1 – руки вгору, схрестити у вигляді корони; 2 – в.п.(повторити 6 раз), (вправа на закріплення правильної постави).

Діти піднімають руки до неба, пальці розкриті, просять гарного снігу, погожих днів, щедрості Матері Природи.

За вашу працю подарує вам Зима білі сніжинки, своїх діточок. Пронесіть їх з гордістю і величністю, як сама Цариця Зима

КОМПЛЕКС ВПРАВ «БАЛ ЗОРЯНОЇ НОЧІ»

*Щоденно у своєму танку Земля повертається навколо себе і тоді сонечко ко-
титься за обрій, а в свої володіння неквапливо, легкою ходою, ледь торкаючись
небесної доріжки, йде величава цариця Ніч, плете сріблясту, чудернацьку ме-
режку і застилає нею все навкруги. А шати ті мерехтять, горять, виблискую-
ють, дзвонять, переливаються. Глянула цариця Ніч на безмежні свої володіння
– можна і бал розпочинати. І від погляду зореокої цариці все зупиняється, за-
спокоюється і завмирає в таємничому чеканні.*

Аж ось з-за небокраю викотився сріблястий принц Місяць.

Впр.1. – «Перекіт».

В.п. – лежачи на боку, в позі «ембріона». 1 – 2 – перекотитись вліво; 3 – 4 – в.п..(повторити по 2 – 4 рази в кожную сторону).

*Він поспішав, щоб відкрити бал. Бо ж запрошені були усі сузір'я. Не запросили
тільки підступну і небезпечну Гідру. Оглянув місяць усе довкола і задоволено
посміхнувся.*

Впр.2. – «Погляд».

В.п – лежачи на спині, руки поряд з тулубом. 1 – підняти голову ; 2 – в.п.(повторити 6 раз).

Скільки справ потрібно зробити: принцесу Сузір'їв вибрати і гостей зустрічати. Здається хтось йде... Подивлюсь.

Впр.3. – «Зустріч».

В.п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом. 1 – піднятися на передпліччя, головою вниз; 2 – в.п..(повторити 6 раз).

Першим завітав на бал Рак. Та й ну дивувати місяця своїми викрутасами. Тупцював, хизувався чудернацьким танком.

Впр.4. – «Рак».

В.п. – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах. 1 – 2 – два кроки вліво; 3 – 4 – в.п.; те ж вправо.(повторити по 3 – 4 в кожную сторону).

А поки Місяць захоплювався танком Рака, вже й усі гості зібралися. І почали вони дивувати своїми вміннями. Ведмедиця котилася, як срібний місяць уповні по небу.

Впр.5. – «Ведмедиця».

В.п. – лежачи на спині, ноги зігнуті в колінах, підняті на 20см від підлоги, руки на колінах. 1 – 4 - по чергове покачування вперед-назад (повторити 6 раз).

Прекрасна Діва демонструвала свою витончену красу, кланялась на всі боки в чарівному реверансі.

Впр.6. – «Діва».

В. п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом, ноги зігнуті в колінах. 1 – ноги положити вліво, руки підняти вгору і з'єднати середні пальці; 2 – в.п.; те ж вправо.(повторити по 3 – 4 рази в кожную сторону).

Така краса зачарувала не тільки Місяця. Не втримався Стрілець – натягнув тятиву і почав метати зоряні стріли, осипаючи всіх золотим дощем феєрверку.

Впр.7. – «Стрілець».

В. п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом, ноги зігнуті в колінах. 1 – підняти ноги над підлогою (20см); 2 – ноги вгору, носки відтягнуті; 3 – 1; 4 – ноги в сторону; 5 – 1; 6 – ноги в другу сторону; 7 – 1; 8 – в.п.(повторити 4 рази).

І утворилося з того дощу золоте озеро. І поплив вишукано, велично по ньому зоряний Лебідь.

Впр.8. – «Лебідь».

В. п. – лежачи на животі, руки зігнуті в ліктях перед обличчям. 1 – ноги зігнуті в колінах, підняти вгору, руки назад; 2 – в.п.(повторити 6 раз).

Із глибини золотого озера піднялися золоті риби, граційно пустилися у свій танок.

Впр.9. – «Риби».

В. п. – лежачи на животі, ноги прямі, руки зігнуті в ліктях під підборіддям. 1 – плавальний рух руками, ноги підняти рівні; 2 – в. п.(повторити 5 раз).

Затремтіло все, задзвеніло, полилась чарівна музика, охоплюючи все навколо. Піднявся Дракон, демонструючи всім свою гребінчасту спину та вогняний дух.

Впр.10. – «Дракон».

В. п. – лежачи на животі, руки зігнуті в ліктях, поряд з тулубом. 1 – підняти тіло на кисті рук з упором на носки ніг; 2 – в.п.(повторити 5 раз). (Додаток 17)

Позмагатися в силі з Драконом вийшов Козеріг, хвастаючись своїми рогами.

Впр.11. – «Козеріг».

В. п. – лежачи на животі, руки зігнуті під підборіддям. 1 – підняти на витягнуті руки; 2 – в.п.(повторити 6 раз).

Не забарився і Лев, змішався в сутичку, почав показувати свій грізний норов, гордо, по-королівськи.

Впр.12. – «Лев».

В. п. – стоячи в упорі на коліна та кисті рук, голова опущена. 1 – пригнутись до підлоги, голову догори; 2 – в. п.(повторити 6 раз).

Мабуть і побилися б, та їх розважливо помирили Терези. Перемогла дружба.

Впр.13. – «Терези».

В. п. – стоячи на колінах, руки в сторони. 1 – нахил вліво; 2 – в. п.(повторити по 3 – 4 рази в кожную сторону).

Коли всі заспокоїлись, почав свій танок жала Скорпіон.

Впр.14. – «Скорпіон».

В. п. – стоячи в упорі на колінах та кистях рук. 1 – підняти ліву ногу; 2 – в. п.; те ж праву(повторити по 2 – 3 – кожною ногою).

Чим хизується усміхнулась Змія. З моїм танком не може зрівнятися ніхто. Дійсно її танок був граційний і гіпнотичний.

Впр.15. – «Змія».

В. п. – стоячи на колінах, руки зігнуті в ліктях, у вигляді голови кобри. 1 – поворот вліво; 2 – в. п. те ж вправо.(повторити по 3 – в кожную сторону).

Р о с л а б л е н н я .....

Але не довгим був її танець. З'явилася непрошена танцівниця, підступна і страшна Гідра. Її голови випиналися в химерному танку.

Впр.16. – «Гідра».

В. п. – лежачи на спині, руки поряд з тулубом. 1 – 4 – по чергове піднімання ніг і рук вгору.(повторити 3 рази).

В повітрі зависли всі звуки. Погляд скував гостей в кам'яному оціпенінні. Але що це? Звук чарівної Ліри розбудили всіх від кам'яного сну.

Впр.17. – «Ліра».

В. п. – сидячи на підлозі, ноги нарізно. 1 – підняти руки вгору; 2 – 3 – нахили до лівої ноги; 4 – в. п.; те ж до правої.(повторити по 3 – 4 – до кожної ноги).

І кожний з них полинув у свій неповторний танок.

Впр.18. – «Танок знаків зодіаку».

А Місяць сидів і дивувався. І ніяк не міг визначити: хто ж найкращий? Тому і дотепер виходить він кожную ніч на свій зоряний бал.